

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ**
ГОСПОДАРСТВА З ВИРОЩУВАННЯ ПОЛУНИЦІ».

Виконавець:

студент ФЕУП

Тулба Михайло Григорович _____

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Клевцевич Наталія Анатоліївна _____

Одеса 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Найбільш доцільним напрямком розвитку сільськогосподарських підприємств є розширення діяльності за рахунок вирощування нової продукції. Це пов'язано з ціновими факторами, сезонністю, системою оподаткування в сільському господарстві, технологічними факторами тощо. Завдяки вказаному розширенню досягається можливість консолідувати інвестиційні ресурси; зниження ризиків невизначеності зовнішнього середовища; запобігання кризи в діяльності підприємства; зниження трансакційних витрат, що в кінцевому результаті сприяє ефективності діяльності підприємств.

Плодово-ягідний напрямок сільського господарства України є надзвичайно важливим сегментом аграрної економіки. Окрім забезпечення споживачів свіжою продукцією, а виробників притоком фінансових ресурсів, він відіграє значну соціальну роль, яка полягає в припинення деградації та закладання основ для розвитку сільських територій. Це зумовлено тим, що ягідний напрямок вимагає великої кількості робочої сили, що не можна сказати скажімо про зерновий сектор.

Ягідництво є також одним з найоптимальніших шляхів розвитку сільських родин, які мають в своїй власності земельні паї. Адже сільська родина – сімейна ферма маючи у власності від 1 до 3 га може успішно розвивати свій приватний бізнес заклавши плантацію ягід, для прикладу суниці садової. При середній врожайності 10 т/га., родина може отримати 200 – 250 тис. грн. прибутку з одного гектара, таким чином покривши інвестиції в перший же рік плодоношення.

На даний час свіжий ринок викликає найбільший інтерес у виробників, оскільки ціна на ньому переважно є вищою ніж на ринку переробки. Проте, виробники не завжди правильно оцінюють можливості ринку переробки, яка може давати стабільну ціну та закупляти великі партії суниці, яку в піковий період важко продати на свіжому ринку. Так однією з можливостей є робота з переробниками, які заморожують ягоду суниці та відповідно, платять преміальну ціну за товар без плодоніжки, але в той самий час є вимогливими до якості.

Таким чином варто зазначити, що полуниця є ягодою, яка користується сталим попитом та забезпечує підприємцю швидку оборотність коштів. Все це свідчить про перспективність бізнес-ідеї з вирощування полуниці.

Мета дослідження - теоретичні, методологічні та прикладні аспекти створення бізнесу з надання туристичних послуг.

Виконання поставленої мети реалізується через послідовне вирішення наступних завдань:

- розглянути теоретичні питання щодо створення власної справи у сільськогосподарській сфері;
- провести дослідження законодавчого базису для реалізації бізнес – ідеї;
- провести аналіз кон'юнктури ринку полуниці;
- здійснити оцінку конкурентного середовища в сегменті вирощування полуниці на відкритому ґрунті та в теплицях;
- визначити внутрішні конкурентні переваги майбутнього бізнесу;
- сформулювати особливості технологічного процесу та аграрні аспекти;

- розрахувати необхідні інвестиційні та операційні витрати;
- здійснити розрахунки критеріїв ефективності проекту;
- проаналізувати проектні ризики та шляхи їхньої мінімізації.

Об'єкт дослідження - процес обґрунтування доцільності створення підприємства з вирощування полуниці.

Предмет дослідження - бізнес-проекування започаткування власної справи в сільськогосподарській сфері.

Методи дослідження: аналітичний – для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи; порівняння – для зіставлення даних у динаміці; графічний – для наочного відображення результатів дослідження. Для аналізу конкурентного середовища був проведений SWOT – аналіз. Розрахунки щодо бізнес-проекту з вирощування полуниці провадилися з використанням програмного продукту «Проджект Експерт».

Інформаційна основа дослідження - статистичні та аналітичні дані, інформація консалтингових агентств щодо стану ринку плодово-ягідної продукції та окремо полуниці (садової суниці), а також законодавчі і нормативні акти, літературні джерела, Інтернет - видання.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (43 найменування). Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 63 сторінках. Робота містить 12 таблиць та 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІЙ СФЕРІ**» розглядається загальна характеристика бізнес-ідеї з вирощування полуниці, а також умови її організації та здійснення.

У другому розділі «**АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА З ВИРОЩУВАННЯ ПОЛУНИЦІ**» проаналізована кон'юнктура ринку полуниці, визначено конкурентні переваги майбутнього підприємства, розраховано інвестиційні та операційні витрати за проектом.

У третьому розділі «**ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЄКТУ**» розраховано прогнозований прибуток від діяльності підприємства з вирощування полуниці. Проведено оцінку економічної ефективності проекту. Проаналізовано можливі ризики та запропоновані заходи щодо їхньої мінімізації.

ВИСНОВКИ

В результаті виконаного в рамках кваліфікаційної роботи дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Серед бізнес-ідей пов'язаних із сільським господарством важливе місце посідає вирощування полуниці, адже полуниця вважається однією з найбільш смачних ягід, а також дієтичним продуктом, наділеним безліччю корисних властивостей. З точки зору вирощування це досить невибаглива і при цьому урожайна культура. Полуниця може вирощуватися в сезон на відкритому і закритому ґрунті, а також, цілий рік - у целофанових пакетах. Реалізація бізнес –

проекту з вирощування полуниці передбачає реєстрацію товариства з обмеженою відповідальністю. Для оподаткування підприємницької діяльності планується обрати спрощену систему.

2. Щороку в світі вирощується понад 4,3 млн. тон полуниці. За останнє десятиріччя виробництво зросло з 3,2 млн. т. Найбільшим виробником є США - 1,3 млн. т на рік, що становить 30% вирощеного обсягу в світі. Полуничний ринок — один з найбільш високодохідних серед свіжих фруктів. Обсяг ринку в ЄС становить 2 млрд. євро. При цьому Україна посідає сьоме місце в Європі за обсягами виробництва полуниці, вирощуючи 6% від всього світового врожаю.

3. В останні роки Україна поступово формується в якості експортеру ягід. За останні чотири роки експорт збільшився майже в п'ять разів, а саме з 4,5 тис. тон. до 23,5 тис. тон. Чинниками, які сприяють експортній спрямованості розвитку ринку полуниці України, є сприятливі кліматичні умови для виробництва; близькість до ринків ЄС; висока якість продукції, зменшення через девальвацію гривні собівартості, конкурентні ціни, а також дешева робоча сила.

4. Історично склалося, що основними регіонами її вирощування н відкритому ґрунті є Вінницька, Херсонська, Тернопільська, Одеська та Закарпатська області. Проте, з розвитком тепличних господарств, спостерігається переміщення полуничних плантацій ближче до споживачів, насамперед, у Київську та Дніпропетровську області. Крім того, вже понад 2% полуниці вирощується по всій країні у домашніх умовах.

5. Ціни на полуницю були в 2020 році рекордно високими. Для порівняння, на початку червня 2019 року якісну полуницю можна було придбати в середньому по 25–30 грн/кг. Приблизно в цьому ж діапазоні коливалися ціни і на початку червня 2018 року. В перший же тиждень червня 2016 та 2017 років полуниця продавалася в середньому по 15–20 грн/кг. В попередні ж роки ціни на цю ягоду були ще нижчими.

6. Проект організації бізнесу з вирощування полуниці планується реалізувати на базі фермерського господарства «Еліт», яке розташовано в с. Олександрівка Любашівського району. Сумарні інвестиційні витрати складатимуть майже 1 млн. грн., а в їхній структурі переважають витрати на обладнання.

7. Стосовно врожайності в Україні гарним показником для теплиць вважається 30 тон з 1 гектара. Це означає що обсяг виробництва може скласти 250 т. полуниці на рік. Таким чином згідно виробничого плану загальний обсяг продажу полуниці складе більше ніж 7,9 млн. грн. У майбутньому для збільшення виробництва плануються наступні заходи: моніторинг нових перспективних сортів; використання новітніх технологій заморозки; покращення логістики свіжих ягід (охолодження, пакування, транспортування).

8. Проект є ефективним з точки зору дисконтованих критеріїв. Так, дисконтований період окупності склав 11 місяців, чистий приведений дохід – майже 1817 тис. грн., а індекс прибутковості 5,14, що свідчить про доцільність реалізації проекту та його високу ефективність. Внутрішня норма прибутковості складатиме 365,2%, що свідчить про значний запас міцності проекту.

9. Особливості сільськогосподарського ризику визначаються специфікою виробництва в галузі. Якщо для промисловості найбільш серйозними порушеннями

виробничого процесу є відмова машин й устаткування, аварійні ситуації, то для сільськогосподарського виробництва такими порушеннями є зміни в процесах органогенезу (росту й розвитку рослин) у рослинництві, що призводять до ушкодження й загибелі сільськогосподарських культур.

АНОТАЦІЯ

Тулба Михайло Григорович. «Економічне обґрунтування створення господарства з вирощування полуниці».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2021.

У роботі досліджується можливість започаткування бізнесу в сільськогосподарській сфері, розглянуто умови здійснення підприємницької діяльності з вирощування полуниці. Проаналізовано ринок полуниці та визначено власні виробничі та маркетингові можливості.

Пропонується проєкт створення підприємства з вирощування полуниці. Визначено необхідний обсяг інвестицій на реалізацію проєкту, розраховано грошові потоки та показники ефективності.

В роботі доведено доцільність реалізації проєкту в обраному форматі, розраховано дисконтовані показники ефективності, охарактеризовані можливі ризики та шляхи їхньої мінімізації.

Ключові слова: проєкт, сільське господарство, полуниця, інвестиції, ефективність, ризик.

ANNOTATION

Tulba M. «Economic argumentation of strawberries growing farm».

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activities" in the educational program "Economics and Business Planning". – Odessa National Economic University. – Odessa, 2021.

The paper investigates the possibility of starting a business in the agricultural sector, considers the conditions of entrepreneurial activity for growing strawberries. The strawberry market is analyzed and our own production and marketing opportunities are determined.

The project of creation of the enterprise on cultivation of strawberry is offered. The required amount of investment for project implementation is determined, cash flows and efficiency indicators are calculated.

The expediency of the project implementation in the chosen format is proved in the work, the discounted efficiency indicators are calculated, the possible risks and ways of their minimization are characterized.

Key words: project, agriculture, strawberry, investments, efficiency, risk.